

[Økonomi- og arbejdsministeren.]

industrieksport, vort land nogensinde har haft. En speciel kraftig vækst har der været for jern- og metalindustrien, der siden 1950 har mere end fordoblet sine eksportindtægter. Om denne vækst vil fortsætte med samme styrke i 1955, kan man ikke vide. Men det sandsynlige må være, at en fortsat fremgang vil finde sted. Også indtægten for skibsfarten vil sandsynligvis vise stigning.

Anderledes med landbrugseksporten. Her gør to forhold sig gældende: 1) at eksportmængderne vil vise tendens til nedgang, og 2) at priserne efter alt at dømme i gennemsnit snarere vil blive lavere end i fjor.

Høsten i 1954 blev, målt i afgrødeenheder, 13 pct. mindre end i 1953. Selvom store mængder korn og foderstoffer indføres, vil der finde en produktionsnedgang sted. Denne er allerede i gang for svinenes vedkommende, og efter de seneste tællinger at dømme vil flæskeeksporten for andet halvår komme til at ligge ca. 30 pct. lavere end i samme periode i fjor; for året som helhed skønner man, at nedgangen i flæskeeksporten vil komme til at andrage 8—10 pct. Hertil kommer, at Englandspriserne for smør og flæsk ligger fast indtil oktober. På andre markeder kan priserne måske hæve sig bedre, men da stadig ca. 75 pct. af smørseksporten og en endnu større del af flæskeeksporten går til England, er priserne på dette marked mest afgørende for landbrugets økonomi.

I 1954 faldt landbrugets nettoindtjening af fremmed valuta med ca. 300 mill. kr. For 1955 må en yderligere nedgang påregnes. Sådanne skøn er dog naturligvis behæftet med usikkerhed; ingen kan forudsige, hvorledes korn- og foderstofpriserne vil bevæge sig, og ingen tør garantere, at der ikke i år igen kan komme en dårlig høst. Hvor følsom vor økonomi er derfor et enkelt års dårlige høstresultat, har 1954 tilfulde vist os.

Handelspolitisk har landbrugseksporten hårde vilkår at kæmpe under. For smørrets vedkommende har der været en tendens i retning af et mindre smørforbrug pr. indbygger i England og Tyskland end før krigen, idet margarinen har vundet terræn. Samtidig gør der sig i alle aftagerlande en stærk landbrugsprotektionisme gældende. Hvert land vil hytte sine bønder til skade

for os, hvis konkurrenceevne netop ligger i fødevarereproduktionen. Heroverfor nytter det kun lidt — men forhåbentlig dog noget — at voksende købekraft hos Englands og især Tysklands brede befolkning netop vender sig mod de forædlede fødevarer som smør, kød, flæsk, ost og æg.

Størrelsen af indførslen i 1955 vil afhænge af udviklingen af den indenlandske efterspørgsel. Vi ved, at der i efteråret 1954 var et temmelig kraftigt efterspørgselspres indenfor alle områder af økonomien. Forbruget var kraftigt stigende, og produktionsstigningen bredte sig til næsten alle grene af industrien. Udviklingen af efterspørgslen i det kommende år vil være betinget af, i hvilken udstrækning de på denne baggrund gennemførte forbrugs- og investeringsbegrænsende foranstaltninger for sommeren og efteråret 1954 viser sig virksomme. Disse foranstaltninger, som blev gennemført for at begrænse den indenlandske efterspørgsel og derved lette presset på importen og frigøre arbejdskraft og kapital til eksportproduktionen, har endnu ikke sat fuldt igennem.

Det kan ikke betvivles, at foranstaltningerne har hindret en yderligere forstærkelse af tempoet i valutastillingens forringelse, men de er ikke — og slet ikke efter den indtrådte forringelse i bytteforholdet — tilstrækkelige til at rette situationen op.

I årsoversigten har vi søgt at vurdere, hvorledes udviklingen af forbruget og investeringerne vil blive i 1955. Det resultat, man når til, er, at der må ventes en nedgang i forbruget og investeringerne i forhold til efteråret 1954, da efterspørgselspresset var stærkest. Nedgangen vil imidlertid komme relativt langsomt, og virkningerne på importen vil først efterhånden blive mærkbare. For hele året bliver den samlede indførsel næppe mindre end i 1954.

Resultatet af de forskydninger i eksporten og importen, som jeg har omtalt, må blive, at der i 1955, såfremt der intet foretages for at forhindre det, vil opstå et betydeligt underskud på vare- og tjenestebalancen, hvortil kommer afdrag på den offentlige gæld til udlandet. Det kan ikke udelukkes, at trækket på vor valutabeholdning bliver af samme størrelse som i 1954, hvor det var ca. 500 mill. kr. I dette skøn er ikke indregnet de virkninger for Danmarks valuta-